

Пише:
Вера
Марјановић
• Беч •

Сточарство у Аустрији и Србији тако близу, а тако далеко

На глобалном нивоу производња хране је један од економских приоритета. У свакој озбиљној држави пољопривреда и сточарство су део националне стратегије. Недавно је у Аустрији боравила делегација сточара из Србије, што је била прилика за упоређивање стања у ове две земље.

У организацији Привредне коморе Србије и Представништва ПКС у Аустрији, у сарадњи са Пословним удружењем аустријских одгајивача расне стокe Симента, на велики пољопривредни сајам у месту Рид допутовали су представници пољопривредних газдинстава, председници и потпредседници српских општина, представници Министарства пољопривреде, као и регионалних привредних комора из готово целе Србије. Дошли су да на лицу места виде како у Аустрији изгледа пут млека од штале до тетрапака, чиме се хране, како се узгајају говеда и како сељаци пласирају и наплаћују своје производе. Разлике су велике и видљиве већ на први поглед, а кад се упореде бројке, ситуација изгледа алармантно, наравно, на штету Србије.

После Кине, ЕУ је са 47 милиона тона годишње други по величини произвођач меса на свету, док производња од 155

милиона тона млека удружену Европу држи на првом месту на планети. Бројке јесу импресивне, али и очекиване ако се зна да ЕУ за директне субвенције пољопривреди издваја 36% свог укупног буџета. У Аустрији, која има око 8 милиона становника, у 2010. години је било 71.563 одгајивача стокe, што је додуше за 2,6% мање у односу на претходну годину. На тим газдинствима је 793.618 крава, од чега је 532.735 млечних. У односу на 1960. годину, кад је Аустрија имала 311 хиљада газдинстава, број је опао за више од четири пута, али је зато повећан број граа по газдин-

ству, па сада просечна фарма има 28 крава. Чак 27% или 784 милиона еура од укупне пољопривредне производње у Аустрији отпада на производњу говеда, док млеко учествује са 33,5%, тј. са 973 милиона еура. Подаци говоре да производња говеда Аустрији директно или индиректно доноси приход од 5,5 милијарди еура годишње и обезбеђује око 142.000 радних места.

А Србија? Нема дефинисану аграрну политику, производња у сточарству деценијама уназад опада два до три посто годишње, а аграрни буџет је далеко испод реалних захтева. У штаала-

ли из фондова ЕУ у облику повољног дугорочног кредита и дела неповратних средстава. Поред велике куће, ова породица у којој су три генерације, има савремену канцеларију, сву потребну механизацију, а редовно одлазе на годишње одморе и воде живот на којем им се може позавидети.

А како то изгледа у Србији? Зоран Јадрановић из Добраћа код Шапца отац је четворо деце, а са супругом, родитељима и братом узгаја 200 граа говеда, од којих је 80 млечних крава. Поред својих 30, у најам узима још 20 хектара земље. Има пољопривредне машине,

користи субвенције из страних донација и млеко испоручује млекари. Кад је обишао фарму свог аустријског колеге, резигнирано је рекао: „Ја радим сада оно што је радио његов деда. Он је фарму преузео од родитеља са целокупном земљом, држава му помаже да је опреми, а ја све морам од почетка, што ми односи највећи део зараде. Не смем ни да мислим колико ће времена проћи да будем на овом нивоу!“, каже овај млади човек.

Обилазак треће по величини млекаре у Аустрији, у прелепом градићу Гмунден поред истоименог језера, додатно је указао на мањкавости српске пољопривреде. У овој млекари која је основана далеке 1931. године, по систему задругарства удружено је 3.385 фармера. тј. задругара. Савременом технологијом 305 запослених, од којих је већина пореклом са Балкана, годишње прерађују око 300 милиона литара млека. Примера ради, неки од најпознатијих швајцарских сирева производе се у овој аустријској млекари, а носе се сертификатом за здраву храну без примеса генетски модификованих стајока. Од укупне продукције 45% иде у извоз широм Европе, а годишњи приход је 170 милиона еура.

У Србији је задругарство уништено као реликт старих времена. Три млекаре држе монополистички око 80% тржишта, а око 200 малих млекарских погона дели остатак колача. Породица Спасојевић из Бајине Баште има савремене уређаје у својој млекари јер је ушла у програм субвенција холандске владе. Запошљавају 40 радника, а наглашавају да би оживљавање задругарства у Србији пољопривреду вратило на прави колосек. Тек директном повезаношћу и узајамном заштитом произвођача и свих оних који представљају карике у ланцу до крајњег корисника, може се допринети заживљавању закона које скупштина Србије на путу ЕУ интеграција уредно усваја, али од њих нема вајде у свакодневном животу.

И на крају, да се подсетимо најреспектијег вица на свету у којем се мутња и злурадост показују жељом да комшији цркне крава. Нажалост, дошло је време да у Србији ни за причање вицева више нема основа јер крава, које су одавно биле појам сигурности и богатства, једноставно нема.

Solaway Travel

Solaway Travel 3819 Sunset Street, Burnaby, B.C. V5G 1T4
Tel: 604-430-6789 Toll Free: 1 877 430 6789 Fax: 604-430-2244

NAJPOVOLJNIJE CENE I NAJBOLJA USLUGA !

- Paket aranžmani
- Letovanja usred zime
- Karte prema svim destinacijama
- Osiguranja
- Rentanje auta

Za sve informacije zvat
Vesnu Heriban
Vesna@solawaytravel.com

604 430-6789

ма је све мање говеда јер се стока гаји само за сопствене потребе, смањује се производња и потрошња меса, па становништво Србије полако, али сигурно постаје потхрањено. Просечна потрошња јунетине је свега 4 кг по глави становника годишње. Пољопривредно земљиште (5,7 милиона хектара, тј. 0,56 хектара по становнику) недовољно је искориштено, а у стварању бруто друштвеног производа сточарство учествује са 30,5%, што је на нивоу неразвијених земаља. Уместо 53, колико би могла, Србија од извоза јунетине у ЕУ зарађује само 6 милиона еура. Наиме, наша земља има дозволу за извоз 8.875 тона јунетине у земље Уније, а извози свега 1.000 тона. Да би се постигле дозвољене количине, у шталама сточара би требало да се тови око 100.000 јунади, а тренутно их има свега десетак хиљада. У Србији се произведе око 100.000 тона јунетине годишње, али се од тога извози само 4.000 тона. У земљама ЕУ недостаје 600.000 до 700.000 тона јунетине меса на годишњем нивоу, што би за српске произвођаче, да је среће и правог рада, могао да буде сигурни извоз следећих пет деценија. У Србији те бројке, очигледно, никога не занимају, па је сточарство на издасају.

Аустријска фарма, коју је посетила српска делегација, спада у ред просечних и има 58 расних крава, 40 јуница и 20 телад, а на већем деу површине од 52 хектара производи сточну храну. Фарму је од родитеља преузео млади брачни пар Волфганг и Силвија Тринкфас, који је у развој уложио 600.000 еура, од чега само робот за мужу крава кошта 120.000. Наравно, новац су доби-